

Knjižničar informator, povezovalac z empatijo

Silva Novljan

Posvetovanje DBL "Knjižničar v izposoji", Ljubljana, 25. 11. 2017

Zapletenost življenja postavlja posameznike tako kot knjižnice v nenehno iskanje rešitev za probleme izzivajoče nove realnosti. Knjižničarski viri govore o tem, da knjižničarje spremlja premislek o poteh za uspešnejše in učinkovitejše ravnanje za udejanjanje poslanstva knjižnic, za izboljšanje, oziroma preseganje uporabnikove izkušnje soočenja lastnih pričakovanj s knjižnično prakso. Ta ni vselej uspešna ali pa ne ustreza podobi knjižnice v promocijskih gradivih, standardih in zapisih vrednot knjižničarjevega delovanja. Za odgovarjanje na potrebe (globalnega) okolja si knjižničarji medsebojno delijo izkušnje, prenosi primerov dobre prakse iz ene v druge knjižnice prispevajo k hitrejšemu razvoju dejavnosti, še zlasti na prireditvenem področju, ki ga s ponudbo dodatno bogatijo še drugi prireditelji. Knjižnice si postajajo vse bolj podobne in obiskovalec znotraj ene vrste knjižnic težko prepozna v knjižnični zbirki in storitvah odsev posebnosti okolja in njegovih potreb.

V času, ko se brišejo prepoznavne razlike v ponudbi storitev nekoč profiliranih organizacij in se povečuje izbira (podobnih) storitev tako kot (podobnih) predmetov, je znotraj knjižnice še posebej izpostavljen knjižničar informator. Razkrivanje njegove vloge in pomena znotraj tega konteksta poudarja njegov osebni stik z uporabnikom za potreben način današnje uspešne knjižničarjeve pomoči razreševanja uporabnikovih potreb "Za modernega ljudskega knjižničarja ne zadošča znanje o tehnični ureditvi knjižnice, vedeti mora, kako se najdejo pota, po katerih privede bralca h knjigam, in sicer vsakega bralca k pravi knjigi, ki mu umsko in duševno koristi." (Pirjevec, 1940, str. 305) Potreben poudarek knjižničarjevega pomena znotraj knjižnice, ki se je skozi prakso zabrisal, je aktualen danes še bolj kot v začetkih modernih knjižnic. Dober knjižničar mora biti najprej "Izučen v bibliotečnih vednostih. Pozna tehnike znanstvenega dela, komunikacijo z uporabniki, ima osnovni pogled o pojmu, vsebini in mejah strok (Pirjevec, 1940, str. 339). Njegovo delo v ljudskih knjižnicah "... je toliko odgovorno, kakor delo znanstvenih knjižničarjev." (Prav tam, str. 340.), zato še velja Brečičevo (1959, str. 17.) opozorilo, "Napačno je mnenje, da je vsakdo dober za knjižničarja: če je diletant, bo tudi knjižnica diletantsko urejena."

Medtem ko se posamezniki pogosto vdajo in se podrejajo večinskemu mnenju in ravnanju brez kritičnega premisleka, mora knjižničar informator tudi v slabše organizirani knjižnici najti učinkovite poti in z odgovornim ravnanjem koristiti trenutni uporabnikovi potrebi za njen dober učinek tudi v prihodnosti, razvijati njegov govorni in pisni jezik,

bralno kulturo, (informacijsko) pismenost za samostojno izbiro in etično uporabo virov. Individualizira postopke dela po opredelitvi potrebe v določenem okolju, z določeno vsebino in obliko, ko spodbuja, informira, svetuje, pomaga, izobražuje, povezuje za razvijanje znanja, vedenja, ustvarjanja. “ Gre za umsko zmogljivost, mišljenje, kritičnost, za pogled nad “goščavo informacijske povodnji” (Galimbeti, 2017, str. 17). Zahtevno delo kot profesionallec opravlja v povezovanju s sodelavci, da zmore knjižnica učinkovito in uspešno, prijazno in etično prispevati, da branje, pisanje, opazovanje, poslušanje, govor povezujejo ljudi za dobro posameznika, skupine, lokalne in širše skupnosti. Je zaščitni znak kakovosti knjižnice.

Viri

Berčič, B. (1959). Nekaj misli o specialnih, znanstvenih in strokovnih knjižnicah. *Knjižnica 3* (1), str. 12-18.

Dewey, M. (1876). The profession. *American Library Journal*, št. 1, str. 82.

Erjavec, A. (2004): *Ljubezen na zadnji pogled: avantgarda, estetika, in konec umetnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Furedi, F. (2017). *Moč branja*. Ljubljana. Umco.

Galimbeti, U. (2015). *Miti našega časa*. Ljubljana: Modrijan.

Harari, Y. N. (2017). *Homo deus: Kratka zgodovina prihodnosti*. 1. Izd. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Naprudnik, Z. (1957). Svoboden pristop v ljudskih knjižnicah. *Knjižnica 1* (1) 5-7.

Novljan, S. (2010). Knjižnica za ustvarjalno učenje. V: Posodobitve pouka v gimnazijski praksi. Knjižnično informacijsko znanje, str. 13-110. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Pinter, A. (2004). Od zadovoljnega k uspešnemu uporabniku knjižnic. Konceptualni in metodološki elementi raziskovanja uporabnikov. *Knjižnica 48*(3), str. 33-58.

Pirjevec, M. (1941). *Knjižnice in knjižničarsko delo*. V Celju: Družba sv. Mohorja.

Rijavec, J. (1958). Stvarni katalog v ljudskih knjižnicah. *Knjižnica*, 2(1), 39-49.

Splichal, S. (2009). Javni etos se razblinja v globalizacijski nič. Delo 16.ma, str. 5.

Šlajpah, M. (1958). Temeljna knjižna zaloga v ljudski knjižnici. *Knjižnica* (2), str. 30-34.

- Šlajpah, M. (1961). *Ljudske knjižnice*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

- Weel van der, A. (2014). Spreminjanje naše besedilne zavesti. Ljubljana: Cankarjeva založba.

- Žumer, M. (2017). IFLA Library Reference Model (IFLA LRM) pomemben korak k sodobnim bibliografskim informacijskim sistemom. *Knjižnica*, 61(1-2), 9-22.